

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, kedd 1914. február 24.

44. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Évesre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A villamos vasút belvederei vonala.

(Ismerős kézből kapjuk az alábbi sorokat, melyet nemcsak A Tengerpart ismert tárgyilagossága miatt, hanem azért is közre adunk, mert közérdekű ügyet tárgyal.)

A városi polgárság, miként már említettük, új akcióra készül a villamos vasutnak belvederei vonala érdekében. Emlékiratot köröztet aláírás céljából, mely emlékirat már az ujonnan megválasztandó Rappresentanzához van intézve.

Véleményünk szerint a polgárság ezzel a jelen körülmények között egyedül célhoz vezető hivatalos utra lép, mert az új városi képviselőtestület egy kis jóakarattal mellett igen rövid időn belül meg tudná valósítani a kívánságot.

Az emlékiratot nagy terjedelménél fogva csak kivonatban közölhetjük: A polgárság benne csodálkozásának ad kifejezést, hogy ezen ügy, dacára annak, hogy immár évekig húzódik, nem tud dűlőre jutni; a volt Rappresentanza 1912. évi július 4-én hozott határozatával az új vonal építését elrendelte és a szükséges összeget meg is szavazta. Mindazonáltal újabb 2 év múlt el és a polgárság, keresve azon láthatatlan aka-

dályokat, melyek óhaja teljesülésének ellenszegülnek, kételkedik abban, hogy csakis a pénzübeli fedezet hiánya volna azon akadály, egyrészt azért, mert más, igazán nem sürgős és nem jövedelmező befektetésekre van pénz bővében, másrészt azért, mert a tramvayvonal létesítésére — hivatalos nyilatkozatok szerint — oly csekély összeg (550.000 kor.) kell, hogy ezt egy kisebbszerű pénzübeli művelettel a legrövidebb idő alatt meg lehet szerezni. A polgárságf elemli azon tényt, hogy a városi közművek igazgatója — enyhén szólva — nem mondott igazat, midőn azt állította, hogy az új tramvayvonalat már csak azért sem lehet most építeni, mert a hozzávaló sineket pénzühiány miatt le kellett rendelni és hogy azok állítólag meg sem érkeztek: Konstatálja, hogy ezen sinek igenis itt vannak és azon esetre, ha céljukra most fel nem használhatók, holt tőkét képeznek. Az emlékirat eseteli azon közlekedési mizériákat, melyekkel a város emelkedettebb részein lakó polgárság küzd. Tanuló-gyermekek százait, az időviszontagságainak kitéve, nap-nap után kell a hosszú, fáradságos utra ereszteni. A hegyoldalt a mielőbb ígért villamos vasut reményében benépesítő polgárok ezrei kénytelenek tünni ezen, szavaik szerint „esunya játékok”, a melyet velük immár évek óta a közlekedés halogatása révén üznek. A városi adminisztrációt teszik felelőssé azért, ha dacára a mindinkább fokozódó adótehernek,

elhanyagolják a polgárság érdekeit és ha emiatt a közügyek terén teljes nemtörődöm-ség fog beállani. Végül arra kéri tehát az új Rappresentanzát, tartsa első feladatának ez új vonal rögtöni létesítését. Szerezze meg bárholman a kamatokban bizonyára busásan megtérülő összeget, ha másképen nem lehet, takarítsa meg azt a most teljesen felesleges második sín-pár lefektetésének elhalasztásával.

Az emlékirat, melyet nyilván gróf Wickenburg István kormányzónak legutóbbi, Dardi Vazul tanácselnökhöz intézett leiratának publikálása előtt fogalmaztak meg, ép ezért nem ismeri még teljességében azon akadályokat, melyek a terv mielőbbi létesítésének útjában állnak. A polgárság akciójával — ha ez keresztülvihető — szimpatizálunk, már csak azért is, mert az új Rappresentanzát áldásos adminisztratív tevékenységre akarja szorítani, a mi mindenestre többet ér, mint végnélküli és eredménytelen „közjogi” viták provokálása. Tekintettel arra, hogy az új tramvayvonal létesítése ugy magyar mint olaszajku polgártársaink egyik legfőbb óhajta, az új Rappresentanzának a terv létesítése iránti akciója lehet az a térség, melyen az egész polgárság egyetértően találkozni fog és megfontolandó, vajjon nem volna-e a kormány részéről is tanácsos, most, a XII. órában, mikor a Deák fasor kövezési munkáinak és a II. sín-pár részbeni lefektetésének dön-

„A Tengerpart“ tárcája.

Marcsa meg a Jancsi Fiumében.

Vigjelenés 1 felvonásban.
Írta: Zs. Zsemley Oszkár.

Előadták a fiumei állami elemi polgári leányiskola növendékei az 1914. február hó 20-iki farsangi ünnepségen.

Személyek: Marcsa, Jancsi, Csibész. Nagysága, Rendőr.

Színhely: Fiumei utca. Járókelőkkel. Az utcán farsangi hangulat és milieu.

Marcsa (kis pesztra, karján kosárkával): Kérem! Nem látták a Jancsit? Az Jancsit, aki engemet tavaly úgy mögvert odabaza. (Szünet.) Na kérem, de igazán tesszönek mögnondani, nem járt itt a Jancsi? A Klein uraságok kisböröse. Vagyis, hogy inkább a vót, mer hogy a Jancsinak most de igónis fívítte az isten a dogát. Ó most talián uraságnak a kocsisa. Igaz, hogy szamarat

hajt, no de itt Fiumében a lovak se olyanok mint nálunk.

Itt a lovak közt is akad szamar, nemcsak az emberek között. Én már öttem is szamarat itt Fiumében. Az persze luszamar volt. Nini! Itt gyün egy furesa figura. E biztosan embörszamar. (Egy álarcos jör furesa fejjel, mondjuk „embertelen” fejjel.)

Kérem szépen — (feléje fordul) — juj! — kérem — de ne gyűjön közelébb. Csak ugy messzirül mondja mög, hogy látta-e a Jancsit, akit én evesztöttem ott a sárdió erdő mellett.

Az álarcos: Kosza!

Marcsa: He!

Az álarcos: Kosza!

Marcsa: Nem koca az kérem, hanem Jancsi. Az én — vagyis helyösebben (szégyelve) a Faragó kovácsék Jancsija. Vagy itt Fiumében a Jancsikat kocónak hívják? No, ki látott még ilyet? Nálunk a kocók négy lábbon járnak, osztán gyesznök azok, megkövetöm alásan. Még oszt nem is híjjék Jancsinak, hanem hun Mariskának hun Bözsinek, de mög oszt mög is eszik. (Több maszk vonul föl, a „szerafinát” dudolják. Együk maszkötündér jelmezben Marcsa felé

közeledik.

Marcsa: Jaj de szép! No ez éppen maga a tündér Ilona, E most gyűhetött át a tengerön a Tündérországból. Oh be szép! Alkaurát olyan, mint odabaza láttam és apamóknál a kalendáromi képen. Mőgkérdom tőle, hol a Jancsi. No mert a tündérek mindent tudnak. (Leteszi a kosarát, aztán feléje megy és összetett kezökkel kérdi.) Drágulatos tündér Ilona, nem látta a Jancsit? (A maszk átöleli és meg akarja csököltni, mire ijedtében belekap az álarcos, letépi. Az álarc alatt hajszos férfi van.)

Marcsa: Szent Istenkém, hajszos van a tündér Ilonának! Biztosan elátkozta őt a vasorru baba.

(A maszk nevetve közeledik feléje. Memekülés közben földönti a kosarát, melyből zöldség és egy tengeri pók esik ki. A maszk eléni őt, átöleli, csököt szünel, aztán kacsáva el.)

(Rendőr jön. Maszkok körülállják.)

Rendőr (olaszul) vegye föl ezt a vasorru, aztán hozza.

Marcsa (pityeregve) kérem a tündér Ilona engömet mög aktart csököltni (félre), amínthogy már mög is csökolt.

GRAND CAFE' BORSA

:: FIUME, Bacich-palota ::
Hamvazó szerdán nagy hering-est!

PHONO hangversenyterem

ABBAZIA, Villa Angiolina (Kurpark)

Zeneszámok és színművészek előadásai naponta d. e. 9—1 és d. u. 3—11. Szabad bemenet. Bedobandó jegyek 20 fill. a pénztárnál.

Abbazia Pension Hermitage

(Telef. 142.)

SÜDSTRAND, a Quitta-fürdő fölött.

— Legszebb fekvésű előkelő otthon! —

(Tiszteknök és orvosoknak kedvezmény.)

:: Kivánatra prospektus küldetik. ::

tése előtt állunk, a kifejezett óhajaknak engedve ezen munkák végzését egyelőre elhalasztani és az emígy felszabaduló összegből a körforgalmi vonalat megépíteni. A Deák fasor burkolatának javítása 20.000 korona költséggel elvégre csak nemrég nyert befejezést; az uttest most félig-meddig, néhány évre újból rendben van. Így tehát a kormányzói leirat szerint is hiábavaló és semminemű haszonnal járó II. sinpár lefektetése anyagi hátrányok nélkül is elhalasztódnék néhány évre, a mely időt azután arra kellene felhasználni, hogy a vasuti sorompók ügye és ezzel a Deák-fasor rendezése is végleges megoldást nyerjen. A kormányzói rendelet szerint a kölesonalapból még meglevő 300.000 koronánál nagyobb összeg ugyanazon leirat szerint az új körforgalmi vonal építési költségeire teljesen elegendő; az új képviselőtestület feladata lenne aztán, az építés folyamán a még szükséges beruházások (motoros kocsik, mellékállomás, remise kibővítés) költségeit előteremteni, a mi valószínűleg rövidesen sikerülni fog.

Persze, más lapra tartozik a városi közművek gazdálkodásának megszüntetése. Azon tény, hogy a város ezen jövedelmező üzlete, az üzemi hasznot évek óta nem szolgáltatja be, hanem aztm ás kiadásokra fordítja: azon hiedelmet ébreszti bennünk, hogy a közművek igazgatósága az év folyamán mindenféle kiadásokkal takarékoskodik, hogy azután minél nagyobb üzemi hasznot mutathasson ki — papiroson, és ennek révén a neki biztosított százalékokban részesüljön. A már kimutatott üzemi hasznot azután szépen felhasználják és a következő évben a játék újból kezdődik. Az évi annuitásokra bizonyára felvettek a költségvetésbe is megfelelő összeget és így igazán érthetetlen, hová lett, illetve mire fordított 1912. július 4-e óta az az 1.508.000 korona, melylyel a kormányzói leirat szerint akkor 2.100.000 koronára rugó városi kölesonalap azóta megcsappant.

Az a körülmény, hogy a villamos vasut kibővítését csakis kölesonpénzekből lehet keresztülvinni, ne aggasszon senkit sem; mert beruházások, különösen hasznot hajtó

beruházások mindenütt az egész világon kölesonpénzekből végeztetnek és ilyen beruházásnak tekintendő egy villamos közlekedés, melynek haszna mindenütt dupla: először a bevételekből nyert direkt haszon, másrészt az építkezés fellendülése és így új adóalanyok létesítése révén nyert indirekt haszon.

A magyar hajóforgalom.

(P. A.) Tengerhajózásunk támogatását és fejlesztését célzó javaslat, mely legközelebb a törvényhozásban tárgyalás alá kerül, külkereskedelmünk és forgalmunk szempontjából csak fél intézkedéseknek tekinthető. Megadják ugyan annak a lehetőségét, hogy tengerhajózó társaságaink a nemzetközi versenyben fokozottabb mértékben részt vegyenek, de ugyanakkor nem szolgálják külkereskedelmünk és egyetlen kikötőnk érdekét. Hajózó vállalatunk forgalmukat járataik szaporításával és gyarapításával lényegesen meg fogják nagyobbitani, de ezzel nem emelik a hazai kikötő forgalmát. És pedig azért, mert kevés gondoskodás történt ugyanakkor arról, hogy a hajójáratok a szárazföldi utirány fejlesztésével élénkebb összeköttetésbe jussanak az ország belsejében működő ipari és kereskedelmi gócpontokkal.

Az új tengerhajózó szubvenciós szerződések értelmében az Adria, a Keleti és a Magyar-Horvát tengerhajózó társaságok lényegesen szaporítani fogják járatukat s hajóparkjukat is megfelelő módon kibővítik. Az új járatokkal a kivitel lehetőségei szaporodnak s viszont a belföldön földolgozandó nyersanyagok közvetlen behozatala is megindulhat a hazai kikötőn keresztül s így lassankint függetleníthetjük magunkat az észak-tengeri kikötőktől. Mindamellett vannak ennek az alakulásnak mégis olyan akadályai, melyek a hajójáratok és a magyar kereskedelem közvetlen érintkezését állandóan megnehezítik. Eltekintve ezuttal a fiumei kikötő területének korlátoltságá-

tól, mely a nagyobbarányu terjeszkedést eleve kizárja, a vasuti összeköttetés az ország belsejével annyira kezdetleges, hogy a forgalmat azon nagyobbitani teljesen lehetetlen. Mikor a hajózó vállalatok állami hozzájárulását megnagyobbitották, akkor csak a magyar tengerhajózás fejlődését biztosították. A nagyszabásu programmból azonban kimaradt az az intézkedés, hogy a magyar tengeri hajózásnak ezt a nagyobb teljesítő képességét a hazai kereskedelem és ipar kellőleg kihasználhassa.

Magában a kikötőben ugyan elég intézkedés történt arra, hogy a megszorított hajójáratok mellett a kikötőhegyek szaporítottassanak s hogy az új raktárak építésével azok befogadó képessége emelkedjék. Mit ér azonban az, hogy a fiumei raktárakba ez év végével már 5000 vagonrakománnyal több árut lehet elhelyezni, ha nincs olyan vasuti vonal, mely ezt a nagyobbitó forgalmat simán le tudja bonyolítani. Két évvel ezelőtt váratlanul nagyon föllendült cukorkivitelünk Fiumén át. Az őszi állandó vagonhiánytól eltekintve, a vasutforgalmi be rendezése annyira elégtelennek bizonyult, hogy az árutorlódást csak hosszabb ideig tartó árufölvételi tilalommal lehetett megszüntetni. Arra az egyetlen sinpárra, mely Zágrábról Fiuméig fut, kerül ma egész Magyarország be- és kiviteli forgalma, mely Fiumén keresztül jut lebonyolításra. Ilyen viszonyok mellett a hajójáratok szaporítása semmit sem használhat tengeri külkereskedelmünknek. Egy sinpárral a forgalom oly lassan bonyolítható le az anyaországgal, hogy emellett még mindig jobban és gyorsabban szállíthatunk a sokkal távolabbra fekvő észak-tengeri kikötőkön át a behozatalban és a kivitelben.

Még nagyobb baj, hogy második összeköttetése egyáltalán nincsen az ország belsejének Fiuméval. Ez pedig annál jobban érezhető, mióta az államvasut végre megkezdte a forgalom decentralizálását. Ma már az ország keleti feléből Fiume felé nem kell Budapesten keresztül lebonyolítani a forgalmat. Ezzel a Budapest—fiumei vonalnak egyik része szabaddá vált ugyan, de a

Rendőr (olaszul): No szedd föl holmit, aztán mars haza.

Marsa (szédegeti a holmit, de a pókhoz nem mer nyulni). Pfüj! milyen rusnya fő-rög. És még ezt a nagysága mögfőzi és mög-öszli. Talán ettől nőtt ki a tündér Ilona bajusza is. Hát én nem is öszök belüle, mert mög neköm is bajuszom nőne föle, pedig mög a Jancsinak sincsen bajusza. (Kerülgeti a pókot, nem mer hozzányulni. Egy utca gyerek odafut, felkapja, elfut vele, rendőr, maszkok utána. Marsa felkapja a kosarat sikoltva rohan el). Jancsi jön. Siheder parasztyerek.

Jancsi: No most már osztég jó bevásárltam. A gazdám szamarát mögdöglött. És a szamar — már minthogy a gazda — engemet előbb jól möglasznaokolt, osztán úgy kirugott, hogy idáig mög se álltam. Már mostan se számár, se gazda, de mög Marsa sincsen. (Nézésköz.) Nem látták a Marsát? Nini! ott látok egy határ embört futni. Éppég idefele szaladnak. Hej, ha az én szamaram így tudna mög futni. De nagy számár volt az a számár, hogy möghót. Biztosan nagyon mögharagudott rám, azért rugta e magától az páráját. Pedig csak az ustor nyelve szoktam ódálba figyelmeztetni. No mög eecör másszor esizmasarokkalt. (Az előbb eliramodott népség visszaroohan a szinpadra. Előt a siheder, kezében a pókkal. Jancsi előtt elbotlik, esés közben a pókot Jancsira dobja.) Tyü az ángyélusát! azt a polentán hizlett, rántott kulaccon rágódó, sósvizben vanyogó hükkfanyelvű talian mindönségődet, hát mi az ördög fiát hajtottál az lépés felemre. (Hátrál. Közben lihegve odaérke-

zik a rendőr. Egymásba ütköznek. Jancsi nagyot ugrik, hirtelen megföndül, a rendőr-höz.) No majd azt hittem, hogy kend is pók, menhogy itt ugy potyognak az égből a pókok, mint az istennyila. (Nagy kavarodás, a rendőr nyakonfogja a póktolvajt. Maszkok navotnek. Össze-vissza beszél olasz, magyar, horvát. A szin mögött sikoltás.) Marsa jön.)

Marsa: Jancsikám, védés Jancsikám, segíts rajtam

Jancsi: Nem lehet, mert möghót a számár. Nincsen hivatal (maszkák, rendőr, tolvaj el).

Jancsi (visszaenyeri a hidegvérét. Előbb óvatosan könnöz, nincse pók a lába körül, aztán Marsához): Te, Marsa, hát hogy kerültél ide? Te se szolgálsz már. Nátatok is möghót a számár?

Marsa: Ne oszfolódjék kend, amikor ilyen nagy szomorúságba vagyok. Elvesztöttem a nagyságamat. A nagy piacon vótunk, aztán gyütt egy ur, akinek a kélpén fekete izé vót, aztán ugy elveszték mind, hogy mög most sincsenek mög.

Jancsi: Haj! a számár

Marsa: Nem számár a, hanem egy ur, mög a maosága.

Jancsi: Ha sze nem is olyan számáru beszélek én, hanem igazi számáru, akivel én kocsiztam. Oh, oh, szamaraim. Se számár, se hivatal.

Marsa: Hagyja kend a szamarát, ha möghót, elkö mög ugyse számár az. Sose busnjék kend. Tudja-e mi az ujság?

Jancsi: Mi-e.

Marsa: Hát hogy én haza mönök. Nem

maradok én ilyen országba, ahol mög a mécsesbü is kiösszak a zolajat. Mög aztán ugy öszlik a halat, mint a maoska az egeret.

Jancsi: De mán én se maradok itten. Én se tudok hozzá eneszködni ehhö az országho. Tegnap is aszondi a gazdám, hogy fogjam bé az szamarat, mer hogy mög akkor nem hót mög —

Marsa: Ki? — a gazda?

Jancsi: A számár! Hát hogy befogtam a szamarat, osztán mögmontam neki az lábammal, hogy merre mönjön, hát elkeogotunk a piacra. No (köp egyet) minálunk döghulláskor se olyan hüdös az akasztódomb alja, mint ez a piac. Hanem holton napján se felejttem e, amit ott láttam, mög szagutam. Vót ott olyan hal, aminek se feje se lába se osontja nem vót. No, furán is nézött ki. Pedig hal vót, mert nem zselkendően vót, hanem kosárban. Egy másik helyön mög olyan kavicsfölet főztek. Na, mondok, ezt má mögnözöm, hogy hogyan hajigálnak vele. De bizony nem hajigáltak, hanem egy embör forma talian vött belüle egy fatányórral, osztán nekimönt a biestájával és olyan akkurátosan felibe hasította, hogy mindjárt széjjel nyílt. De az én szömeim mög mindjárt besukodtak, mert nem tudtam végig nézni, ahogyan mögötte azt a misodát. Uj de veszett esnyya vót. No de osztán tovább nem is nézhettem ezt az istentelenséget, mert a gazdám ódálba taszontott (másképp nem tud magyarul beszélni, csak a kezivel mög a lábával) oszt möntünk bevásálni. Hát mögvásárolt az mindönt, ami hüdös vót. Alighanem ottu hót mög a számár is és nem a zén esizkám sarkátul. Szóval az

Ujdonságok.

—o—

VÁLASZTÁSI MOZGALMAK.

megnövekedett forgalom ismét csak nagyobb terhet adott az előbbi vonal Dombóvár—fiumei részének. A tervezett Sziszek—károlyvárosi utirány kiépítésével az ország keleti és déli része jelentékenyen közelebb jutna a tengerparthoz. Fiumének a legnagyobb baja, hogy minczen kellő hátsóterülete, hol nagyobb ipari telepek létesíthetők lennének, csak azáltal volna ellensúlyozható, ha a távolabbi vidékek gyors és közvetlen összeköttetésbe jutnának a kikötővel. Így lehetne Boszniát sőt Szerbiát is közvetlenül összeköttetéssel Fiume érdekkörébe esatolni meg most, míg azok a vasutak, melyek a jelzett területek tengeri forgalmát más kikötők felé irányítják, kiépülnek.

És még egyet. Az új szerződés értelmében az Adria hajóstársaság modern személyszállításra berendezett gőzösöket is állít be a Fiuméből induló hajójárat szolgálatába. Ezeknek az új személyszállító hajóknak az volna a rendeltetésük, hogy Fiuméből és Fiuméba Magyarországon keresztül nemzetközi utasforgalmat létesítsenek. Erről azonban eddig szó nem volt. Más országokban a vasut- és a hajóstársaság vállvetve buzgalkodik azon, hogy az ilyen hajójáratot a nemzetközi utasforgalomnak szolgálataiba állítsa. Nálunk egyetlen intézkedés nem történt ebben az irányban. Ez a nemzetközi utasforgalom hiányzik ma Fiuméből, holott ez volna az egyetlen intézkedés, mely a vasutaknak és a hajójáratoknak élénkebb forgalmat biztosítana anélkül, hogy erre szükséges volna a milliós beruházás. A legtöbb kikötővárosnak igen nagy jövedelme van az áruforgalom mellett a nemzetközi utasforgalomból, míg Fiumében csak a parti hajózás személyforgalma élénk. Míg ezt a vasutak s a hajózási vállalatok tervszerűen elő nem készítik, addig a modernül berendezett magyar hajójáratoknak csak a külföldi kikötők közti forgalomban lesz jelentőségük.

—o—

lett a vége, hogy a számár meghót a zén hivatalom mög bedöglött. Most már osztán igazan hazamönök én is. Ott hagvom ezt a kukacsovó országot.

Marsa: Hat mondok kendnek valamit Jancsi. A zén hónapom most elsején kitelik. Addig kend csak elhuzódik valahogyan osztán elmönünk haza.

Jancsi: El én.

(Maszkok, rendőr és egy csomó leány. A rendőr hozza a pókot, át akarja adni Marsának, de ő is intózik tőle.)

Marsa: Jancsi, fogja meg kend azt a kukacoslábu férget.

Jancsi: Fogja a göres.

(A rendőr beteszi Marsa kosarába. Marsa nagyot sikít, majd örvendezve rohan egyik maszkhoz.)

Marsa: Fúj! Itt a nagysága! de a fekete képü ur már nincs vele. Kezét asókiom nagysága.

Nagysága: Hol jártal te haszontalan leány? Hát ez itt kicsoda?

Marsa: (Jancsina mutat.) Ez kéröm a Jancsi. Az ángyom fija. Jó fia, de most nincs hivatala, mert meghót a számár.

Nagysága: Majd adok én neked hivalt, Jancsit meg számarat. Siess haza és mosd meg a pókot.

Marsa: A pókot? Na ahöz ugyan nem nyulok. Inkább fölmondok a nagyságának. (Jancsihoz.) Ugye hazamenünk. Inkább négykézláb megyek haza, de pókot mög kukacot nem öszöm.

Jancsi: De nem am.

Nagysága: Mari, haza! (Marsa el, Jancsi utána somfordál, maszkok sáttálnak. leányesopont kacag — éneklék a Szeráfinát.)

(Függöny.)

—o—

A szombati községi képviselőválasztás kezdli előre vetni árnyékát. Tegnap az alközségi népes értekezletet tartottak, melyen ugy a volt Lega, mint a Zanella-párt nagy számban jelent meg. Az értekezlet mindenekelőtt a belvederei villamos vonal kiépítésének szükségességét hangoztatta, azután kimondotta, hogy Plasse számára az eddigi két rappresentante helyett három, Cosala részére két és Drenova számára egy képviselőt választanak.

Superina Jacich indítványára kimondták, hogy a megválasztandó alközségi rappresentantéktól írásban fogják kikérni, hogy semmitéle párthoz nem esatlakoznak. Az indítványt a nagy többség — a Zanella-pártiak tiltakozása dacára — elfogadta. Superina kijelentette, hogy a megválasztandó képviselőtestület többségével készek az alközségek és az egész város érdekében közös munkaprogramot kidolgozni.

Ezután a Zanella- és a Superina pártiak 10—10 tagu albizottságot küldtek ki. A 20 kiküldött ma este találkozik, hogy a 6 rendes és 2 póttag személyében megállapodjék.

A Belvárosban is egymást érik az értekezletek, de ezek — egyelőre csak szűkebb körben tróttentek. Az értekezleten főleg a jelöltek összeállítandó névsorán dolgoznak és a körül folynak a tárgyalások, hogy a Zanella pártiak, a volt Lega-pártiak és az ugynevezett radikális ifjak (Giovine Fiume) frakciója milyen arányban és hány taggal legyen képviselve az összeállítandó közös listában.

A magyarság a választási küzdelemtől — ez alkalommal — valószínűleg teljesen távol fogja magát tartani, mert a renitencia esetleges folytatásánál amugy is elég eszköz áll a kormányzó rendelkezésére, hogy a rappresentanzát feloszlassa. Reméljük azonban, hogy az új rappresentanzában a komolyság és a jobb belátás fog felül kerekedni.

—o—

— **Mária Terézia főhercegnő levele kormányzóékhoz.** Kedves és örökbecsü meglepetésben részesítette Mária Terézia főhercegnő kormányzókat. Rendkívül bensőséges és megleghangu, sajátkezüleg írt levélben emlékebe küldte pompásan sikerült areképét azért a szeretetteljes fogadtatásért, melyben a fenséges asszonynak Fiumében létekor része volt. A grófnőhöz intézett levél így hangzik:

Kedves Grófnő! Mellékelve küldöm Önnek fényképet — emlékezésül a Szent-István vízrebocsátásakor rendezett fényes ünnepségre. Ez alkalommal Önnek, Kedves Grófnő és a Gróf urnak szívből jövő köszönetet mondok igaz szívességükért és fáradságukért.

Nemesak a felemelő és érdekes ünnepség, amelyre Én mindenkor szívesen emlékszem vissza, hanem az Önök kedvessége és az a meleg fogadtatás is örökké kedves emlékem marad, melyben Nekem Fiumében részem volt.

Szívélyesen üdvözli Önt, kedves Grófnő és a Gróf urat

Wien, február 20.

Mária Terézia
főhercegnő.

A főhercegasszony fényképe értékes

ezüst ötvös-remekbe van foglalva. A fényképet a főhercegnő sajátkezü aláírása díszíti.

Lapunk legközelebbi száma, a holnapi ünnep miatt, szerdán délután a rendes időben jelenik meg.

— **Személyi hírek.** Benedek Sándor v. államtitkár, közigazgatási bíró, Niemesny Mihály és Sümegi Vilmos orsz. képviselők, Nagy Endre író és konferencier, Jób Dániel, Lengyel Menyhért írók, Popovics Sándor v. b. t. t. az osztrák-magyar bank kormányzója és Teleky Imre gróf Abbáziába érkeztek.

— **A horvát bán Fiumében.** Skerlec Iván báró horvát bán tegnap este 7 óra 55 perckor titkára kíséretében Fiuméba érkezett. Az állomáson Jeckefalussy Zoltán kivándorlási főfelügyelő, Bacšinszky Viadimir zágrábi üzletvezető, Késmárky Dezső határrendőrségi tanácsos, Kubinyi Árpád forgalmi főnök és Balpataky Zsigmond állomástfőnök fogadták a bánt, aki nyomban a kormányzói palotába hajtatott. A bán a kormányzóék szívesen látott vendége. A palotában tegnap este ebéd volt, melyre Zmaics báró főispán is hivatalos volt.

A bán ma délelőtt megjelent a Caronán és végig nézte a kivándorlók behajózását. Déli 1 órakor a Caronán 45 teritékü ebéd volt, melyen a bánon kívül a kormányzói pár, Zmaics báró főispán és több előkelőség vett részt. Ma este Susákon Zmaics báró ad 12 teritékü ebédet. Ezen a kormányzóék is megjelennek. Holnap délelőtt 11 órakor a kormányzói palotában reggeli lesz a bán tiszteletére, aki a susáki hivatalok megvizsgálása után este 6 órakor visszautazik Zágrábba.

— **A Pancera-Fésüs ügy.** Közismert az a hadjárat, melyet Fésüs György közjegyző indított Pancera István táblabíró ellen. A pör most ért teljesen véget, még pedig Pancera teljes rehabilitációjával. A legfelsőbb fegyelmi bíróság is felmentette Pancerát. Az ügy erkölcsi részébe élesen bevilágítanak a fővárosi lapok, melyek a felmentést közlik. Minden lap elismeri, hogy ebben a vad hajszában Pancera részén van az igazság. A Pesti Napló pld. ezt a kommentárt fűzi az ítélethez: A jogerős fölmentő ítélet az éveken át meghurcolt tablabírónak teljes hivatali és erkölcsi elégtételt szolgáltatott a rágalmozó hadjáratall szemben.

— **A Caronia elindult.** Ma délután indult el Newyorkba a Cunand társaság „Caronia” gőzöse. Az első osztályon 62 utas ment a Földközi tenger egyes kikötőibe. Ezek között van Szápáry György gróf v. b. t. t. és neje, Hoitsy Pál, Désy Zoltán, Kulmer Ödön gróf, Eszterházy Pál gróf és neje,

Risorgimento kávéház

— FIUME. —

Piazza Elisabetta

Telefon sz. 3-86.

E. év február 1-én a kávéház vezetését Gianom J. tulajdonos vette át, aki minden tekintetben arra törekszik, hogy ugy a bevezetett **kényelmi berendezések**, mint a **ki-
szolgálás** tekintetében, valamint a **fogyasz-
tási cikkek** kiválóságával a látogató nagy-
közönség teljes meglegedését kiérdemelje. **Az összes kül- és beiföld ilapok és képes
folyóiratok.**

— 3 TEKEASZTAL. —

EGESZ ÉJJEL NYITVA.

Inkey Béla báró, özv. Bezerédj Viktor né volt belügyi államtitkár neje, Mándy Sámuel és Mazurányi Boogszláv képviselők. A gőzösön van Vanderbilt Leila, az ismert milliárdos legifjabb leánya is. Justh Gyula is előjegyeztetett egy elsőosztályú fülkét a maga részére, de ma délelőtt táviratban bejelentette, hogy megbetegedett és nem utazik. A gőzös egyébként 67 II-ososztályú és 1440 harmadosztályú utast visz Newyorkba.

— **Menetrendi értekezet.** Ma reggel vasuti menetrendi értekezet kezdődött Fiumében, melyen a magyar, osztrák, román és szerb vasutak képviselői vannak jelen. Ma a husvéti személyforgalom lebonyolításáról, holnap és holnapután pedig a nyári menetrendi változásokat tárgyalják.

— **A Munkásbiztosító Pénztár új székháza.** Szombat este a Kerületi Munkásbiztosító pénztár rendkívüli választmányi ülést tartott Milecich Ignác másodelnök elnöke alatt. Az ülés az újonnan építendő egyesületi ház ügyével foglalkozott. Határozatot nem hoztak, mert az építés költségeit a budapesti központi igazgatóság állapítja meg. Március 1-én rendkívüli közgyűlés keretében fognak érdemlegesen határozni a székház helyének és építésének ügyében.

— **Gyilkosság — véletlenségből.** Nagy mulatság volt tegnap este a Via degli Operai 10 szám alatti Saina-féle korcsmában. A közelben lévő fuvaros-vállalatok kocsisai tartották meg a farsangvasárnapot. Fél tíz óra tájban benézett a korcsmába Benesics Antal 21 éves st.-mihaeli (Krajna) kocsis a barátjával, Orasem József ugyanezen 21 éves kocsisal, aki földije is az előbbinek. Csendesesen áldogáltak egy ideig és szinte sugdosva beszéltek egymással. Pár perccel tíz óra után mind a két ember elhagyta a korcsmahelyiséget. A szemtanúk szerint a kimenés alatt is évődtek egymással. Orasem ugyan kisért ittasanak látszott, de azért tudta, hogy mit tesz. A korcsmaajtó előtt azt mondta Benesics Orasemnek:

— Tudom ám, hogy te meg a bátyád meg akartok engem verni, de én nem félek tőletek.

Erre Orasem öklével oldalba ütötte Benesicet:

— Ej de barta vagy! Már miért vernék mi meg téged?

Benesics komolyan vette a barátságos oldalbütést és két kézre kapva vasbotot esernyőt, úgy ütött Orasem vállába, hogy ennek nehézsúlyú ernyőre a kulcsontja mellett a testébe hatolt a hegyesvégű vasbot. Orasem hangos kiáltással a földre bukott. Az ernyő nyelre letört és Benesics kezében maradt. A kiáltást egy a korcsmában lévő, mint a közelben portyázó Natanelich rendőr is meghallotta. A rendőr a korcsma felé sietett és elfogta a botásnak eredt Benesicet. Közben a még vonagló Orasemhez elhívták a mentőket, de mire ezek megérkeztek, Orasem kiszervédett.

Benesics a rendőrségen tagadta a tettet, de végre is kénytelen volt beismerni, hogy valóban ő ölte meg Orasemet. Azzal védekezik, hogy nem akarta megölni, hanem csak megütni barátját, aki őt megbántotta. Az orvosi vizsgálat szerint Orasem főtörzset vágta keresztül az ernyőnyél és ez okozta a halált. Orasem holttestét ma felboncolták, de a boncolásról még nem adtak értesítést.

— **A susáki probléma.** Valóságos probléma, találos kérdés válik a susáki nagy-szerb kómelek ügyéből. Pénteki számunkban hírt adtunk róla, hogy a horvát hatóságok kérdezősködésére a szerb hatóságok való-sággal félrevezető értesítéseket adtak. Kezdetben azt írták egyes horvát lapok, hogy az elfogott szerbek nem kómelek, hanem szőlő-hámosok a legalsóbb fajtából. A horvát hatóságok is elhitték részben ezt a dolgot s kérdezősködéseik főként az elfogottak elő-leletére vonatkoztak. A szerb hatóságok bel-grádi kormányhatósági közvetítéssel aztán meg is írták, hogy az elfogott susáki szerbek nem kómelek, akiket Szerbia csak azért nem üldöz, mert otthon nem követtek el semmi

rosszat, hanem csak a külföldön

Már-már szabadlábra akarták helyezni az elfogott öt szerbet, akiknek a letartóztatása politikai okokból különösen a horvát-szerb koalíciónak volt ellenszenves, mikor a valhatóságokkal megbízott egyik rendőrközleg rájött, hogy az elfogottak lakásán talált feljegyzések és levelek olyanok, amelyeket csakis intelligens és képzett emberek tehetek, illetve kaphattak. Ezen a nyomon haladva, jöttek rá Susákon, hogy a szerb hatóságok becsapták a susáki hatóságokat, mikor közönséges gonosztevőknek mondták az elfogottakat.

A hatósági félrevezetést teljesen igazolni látszanak a belgrádi lapok. A „Srbski Novine” 1913. január 18-iki számában közölte, hogy Bojovich Marko a belgrádi rendőrség tisztjévé nevezték ki. Ugyanez a lap jan. 22-iki számában azt közölte, hogy Bojovichot felmentették a szolgálat alól.

Az ugyanezen Belgrádban megjelenő „Balkan” című lap egy hosszú cikkben azt írta, hogy Bojovich Marko menyit hűstettot vitt végbe a háborúban, amelyekért megérdemli a háza minden polgárának becsülését. Mikor azonban a susáki elfogatásnak hírt ment, akkor a belgrádi „Srbobran” volt az első, amely közönséges esirkeolvajoknak akarta feltüntetni a valójában veszedelmes propagandát kifejtő szándékozó embereket. Az elfogottakat átszállítják Zágrábba.

— **Vasutasok bálja.** Már a múlt héten is jeleztük, hogy az országos vasutas szövetség fiemei kerülete f. hó 28-án tartja a Déák szálloda nagytermében a vasuti árvaház javára rendezendő jótékonycélu táncmulatságát. Ha valaki tévedésből nem kapott volna meghívót, szíveskedjen szíriánt a kerületi elnökhöz: Fodor Ármán máv. ellenőrhöz fordulni.

— **Egy nyiltéri közlemény.** Krmpoties Milán kereskedő 1912-ben arról értesült, hogy Krmpoties György nevű ismerőse rossz híreket terjeszt róla. A kereskedő nyiltéri közleményt helyezett el a Novi Listben, amelyben becsületsértő kifejezésekkel illette Krmpoties Györgyöt. Ez utóbbi panaszára a fiemei törvényszék ma tárgyalta a sajtó útján elkövetett becsületsértési ügyet s Krmpoties Milánt 100 korona fő s 50 korona mellékbüntetésre ítélte.

— **Az utolsó álarcsobál.** Kedden, e hó 24-én este 9 órakor lesz a Verdi színházban az utolsó álarcsobál bérleten kívül. I. rendű páholyok a félemeleten 20 korona, II. rendűek 12 korona, belépti díj 2 korona.

— **Öngyilkosság Abbáziában.** Szombaton délelőtt az abbáziai Hofbrau-szállodában agyonlőtte magát Wannek Ferenc 35 éves bécsi kereskedő. Wannek már egy fél évvel ezelőtt is követett el öngyilkossági kísérletet, akkor megmérgezte magát, de sikerült megmenteni. Azóta betegeskedett. Akkor szerelmi csalódást emlegetett öngyilkosságának okául. Testi és lelki vigaszt keresni jött Abbáziába, azonban — úgy látszik — hiába.

— **Meg akart halni.** C. János mechanikus felesége tegnap le akart ugrani óvárosi lakásának ablakából. Két szomszédnéje akadályozta meg a tett végrehajtásában. Azért akart megválni életétől, mert a férje hűtlenséggel vádolta meg s megverte.

— **A nagy tisztogatás.** Springhet vásárfelügyelő tegnapelőtt bormaradékokat és egészségtelen edényeket kobozott el Paul-tich Katalinnak a Fiumara-uton levő korcsmájában. Az „Osteria alle due contrade” című korcsmában ételmaradékokat, edényeket és palackokat kobozott el. A korcsmárosok ellen megindították az eljárást.

— **Elütötte a kocsi.** Kalpics Mária 7 éves leánykát tegnapelőtt délután a Via Floyio Gioian egy békakocsi elütötte. Szerencsére sikerült a lovakat idejekorán megállítani, úgy hogy a leányka csak a jobb karján szenvedett könnyebb természetű sérülést.

— **A kikötőből.** Febr. 22. Érkezett: Erminius görög gőzös Piraeuszról 143 hor-dó borral, 400 zsák gyantával; Fram osz-trák gőzös Sebenicoból 830 tonna kőszén-nel; Laguna osztrák gőzös Kalkuttából 1210 bál pamuttal, 8799 zsák lenmaggal.

Indult: Szabul osztrák gőzös Konstantinápolyba 270 tonna cukorral, 60 ton-na rizsszel, 50 tonna cementtel és 640 tonna fával; Szent László magyar gőzös Valenciá-na 480 tonna fával, 70 tonna cukorral, 60 tonna parafinnal, 40 tonna babbal és 30 ton-na asványvízzel; Barletta olasz gőzös Veleu-cóba 230 zsák cukorral, 10 tonna fával, 100 zsák tengerivel és 11 olajjal.

Febr. 23. Érkezett: Szápáry ma-gyar gőzös Marseilleből 7000 láda naranes-esal, 325 bál raffiával, 300 zsák gyantával, 83 bál pamuttal, 62 bál gyapottal 816 drb. és 20 tonna vegyes áruval; Dalmatia osztrák gőzös Alexandriából, 175 bál pamuttal és 6 láda kóolajjal; Labor olasz gőzös Catániá-ból, 12700 láda naranesesal.

— **Verekedés a korcsmában.** Klacovich Antal 37 éves munkás tegnap éjjel Cantrida egyik korcsmájában összeverekedett néhány ismeretlen emberrel, akik közül az egyik kö-vel feibevente. Klacovich a kórházba sie-tett, ahol bekötözték könnyű természetű sá-rülését.

— **Baleset a konyhában.** Klepeich Jan-ka 40 éves asszony szombaton kiejtett ka-zóból egy forró vízzel telt edényt, amelynek tartalma leöntötte és súlyos égési sebeket ej-tett mindkét lábán. A kórházba vitték.

TOZSDE.

	febr. 21 zárlat	Máj. 21 1913
Budapesti Értéktőzsde		
Magyar hitelrészvény	847.50	848.50
Osztrák hitelrészvény	840.—	845.50
4%-os koronajáradék	83.50	83.50
Osztr.-magy. államvasút	721.—	719.—
Jelzálogbank	448.—	451.—
Leszámitolóbank	528.50	530.—
Hazai Bank	288.—	286.—
Magyar Bank és Keresk. R-T	529.50	530.50
Rimamurányi	673.50	672.—
Salgótarjáni	750.—	750.—
Közuti Vasút	630.—	630.50
Városi Villamos	333.—	333.—
Adria	582.—	—
Déli Vasút	105.—	—
Magyar Cukoripar	2545.—	—
Rizsgyár	3725.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogramm mérték)		
Búza áprilisra	12.31	12.18
Búza májusra	12.14	12.14
Búza október	11.07	11.08
Rozs áprilisra	9.42	9.37
Rozs októberre	8.69	8.63
Zab áprilisra	7.75	7.71
Zab októberre	7.73	7.73
Tengeri májusra	6.86	6.73
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	640.—	640.—
Magyar hitelrészvény	846.—	856.—
Osztrák magyar államvasút	720.—	719.—
Déli Vasút	—	105.—
Alpesi	850.—	846.—
Skoda	782.50	782.—
Osztr. koronajár	83.15	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi köv- ések átlagár.
Fiumei 4%-os kölesönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takarékszövetk.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	—
„Magyar Olajgyár” új	—
Magyar Olajgyár	200.—
Austro-Americana	306.—
Navigazione Libera Triest	636.—
Osztrák Lloyd	619.—
Stabilimento Tecnico	9825.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	408.—
I. Trieszti Rizsgyár	559.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	447.—
Spalato Portland Cement	368.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	953.—
Riunione Adriatica	3990.—

Távirat — Telefon.

Berchtold a királynál.

BECS, febr. 23. Berchtold külügyminiszter ma délelőtt másfél óráig kihallgatáson volt a királynál.

Tolnay lemondása.

BUDAPEST, febr. 23. Tisza István gróf ma leiratban tudatta a fővárossal, hogy öfélére Tolnay Lajost felmentette a közmunkatanács elnöki állásától és hogy helyettesül ideiglenesen Némethy Károly államtitkárt küldte ki.

Uj főrendek.

BUDAPEST, febr. 23. A hivatalos lap holnapi száma a következő új főrendek kinevezését fogja közölni: Plósz Sándor volt igazságügyminiszter, Tomasiós Miklós volt horvát bán, Bujanovics Sándor, Pranger József, az osztrák-magyar bank főtitkára és Hatvany-Deutsch Béla.

FELROBBANTOTT PÜSPÖKSÉG.

BEBRECEEN, febr. 23. Ma reggel 9 órakor irtózatosszerű robbanás reszkettette meg Debrecent. Ismeretlen merénylők felrobbantották a kereskedelmi és iparkamara épületét, melyben a hajdudorogi püspökség is van. A merénylet a püspökség ellen irányult és az épületnek ezt a részét a dinamit teljesen összerombolta. Délig 5 halottat és 9 sebesültet huztak ki a romok alól. A halottak között van a püspöki vikárius és a titkár is. A püspökség ügyésze és egy kereskedő, aki épp az épületben tartózkodott, halálosan megsérültek. A vikárius leánya egy félórával a robbanás után ért haza. Mikor atyja holttestét meglátta, megőrült.

A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, de eddig semmi nyomra sem akadt.

Fegyvergyakorlat ősszel és télen.

BECS, febr. 23. A német hadvezetőség egyetértve az osztrák-magyar hadsereggel elhatározta, hogy az eddigi szokásokkal szakítva, ezenül a tartalékosok nagyrészét ősszel és télen is behívja fegyvergyakorlatra.

A főrendiház ülése.

BUDAPEST, febr. 23. A főrendiház esütörtökön délelőtt tizenegy órakor ülést tart. Több jelentést és néhány kisebb jelentőségű törvényjavaslat mellett a horvát pénzügyi egyezményt, az újoncjavaslatokat, a vasuti pragmatikát, az esküdtbírói reformot, a sajtójavaslatot és a választókerületek beosztásáról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni.

Allamtitkárok a királynál.

BECS, febr. 23. Klebeisberg Kunó gróf és Madách Emánuel közoktatásügyi államtitkárok ma délelőtt Schönbrunnban kihallgatáson jelentek meg a királynál, hogy köszönetet mondjanak kinevezetésükért.

Meghíusult a német-cesh kiegyezés.

BECS, febr. 23. Minthogy a német hadlopárt kilépett a német-cesh kiegyezési tárgyalásból, a kiegyezésre való törekvés most meghíusultnak tekinthető.

Justh Gyula beteg.

BUDAPEST, febr. 23. Justh Gyula, a függetlenségi párt vezére ismét megbetegedett. Tüdővérzést kapott. Mihelyt állapotában némi javulás áll be, a beteg pártvezér délvidőkre utazik.

A ruthén-pör végén.

M-SZIGET, febr. 23. A nagyszabású ruthén hazánálási pör a végéhez közeledik. Ma a perbeszédre került a sor. Délben fejezte be vádbeszédét a főügyész-helyettes. Hétre valószínűleg szerdán kerül a sor.

Öngyilkos újságíró.

BUDAPEST, febr. 23. Golonya Jenő hírlapíró tegnap délután Csepregi-utca 2. szám alatti lakásán elvágta nyakán az ütőereket. A Pajor-szauatóriumba vitték, ahol meghalt.

Vilmos császár a Földközi tengeren.

KIEL, febr. 23. Vilmos császár tegnap a „Hohenzollern” jachton Földközi-tengeri utra indult.

Vonatösszeütközés.

GYÖR, febr. 23. A győr—soproni vonalon ma hajnalban összeütközött egy személyvonat egy tehervonattal. Több utas és a vonatkísérő személyzet közül néhányan megsérültek. Kovács Demókos kalauz halálán van. A vizsgálat megindult.

Nikita fia életveszedelemben.

SKUTARI, febr. 23. Péter montenegrói herceg, Nikita király legifjabb fia tegnap egy motoros csónakkal kirándulást tett a skutarii tavon. Alig haladt pár száz méternyit a csónak, a benzintartó felrobbant. A herceg a vízbe esett minden komolyabb sérülés nélkül. A csónak elmerült, a herceg pedig kiuszott a partra.

Lezuhant aeroplán.

JOHANNISTHAL, febr. 23. Az itteni aerodromban tegnap Breibel aviatikus 80 méternyi magasságból lezuhant és súlyos sérüléseket szenvedett.

Nagy viharok Franciaországban.

PÁRIS, febr. 23. Franciaország északi részében napok óta nagy szélvihar uralkodik. Lyonban a szélvihar 500 ház tetőjét tépte le, a drnyi repülőtelepen hat hangárt döntött össze a Rheimsban és Nancyban is óriási károkat okozott.

Románia flottát épít.

BECS, febr. 23. A Südslavisce Korrespondenz bukaresti jól informált oldalról úgy értesül, hogy Románia az Olaszországnal megrendelt négy torpedónaszádon kívül két páncéloshajót is be fog szerezni, még pedig hír szerinti Németországból. Románia jól felszerelt flottát akar létesíteni, az újonnan meghódított tengerpart védelmére.

Katonai szemle a Dardanellákon.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 23. A hadügyminiszter ma este tizenhárom tiszt és a német katonai misszió néhány tagja kíséretében a Dardanellákba és Gallipoliba utazott, hír szerint inspekciós célokra.

Uj német hadihajó.

KIEL, febr. 23. A Germania hajógyárban ma a Brandenburg helyébe épített hadihajót szerencsésen vízrebocsátották. Henrik porosz herceg mondotta a fölavató beszédet, a trónörökös pedig a hajót Kronprinz névre keresztelte.

Izvolzski állása.

PÉTERVÁR, febr. 23. A Novoje Vremja kategorikusan kijelenti, hogy Izvolzski Párisban marad. Diplomáciai körökben azért még mindig lehetségesnek tartják, hogy Kokovcev Párisba megy. Izvolzski pedig Londonba.

A konstantinápolyi német katonai misszió.

BERLIN, febr. 23. Hunger százados, a strassburgi 132. gyalogezred parancsnoka, mint a német katonai misszió tagja az ottomán hadsereg kötelékébe lép. A fiatal tiszt végigküzdötte a német-délnyugatafrikai hadjáratot. Drezdai jelentés szerint Schierholz századost, a 132. sz. gyalogezred parancsnokát a német katonai misszióhoz Konstantinápolyba vezényelték s nagy ranggal a török hadsereg kebelébe veszik fel.

A valonai ostromállapot megszüntetése.

VALONA, febr. 23. A nemzetközi ellenpárt bizottság a mai napon a holland eszenburgi bizottsággal egyetértően megszüntette az ostromállapotot. Hír szerint legközelebb újra tíz németalföldi tiszt érkezik Albániába.

Népgyűlés Valonában.

VALONA, febr. 23. Itt nagy népgyűlés volt tegnap, amelynek résztvevői hódoló táviratot küldtek az új fejedelemben. Albániában mindenfelé örömet keltett az a hír, hogy Wied herceg elfogadta a trónt.

Wied herceg.

BERLIN, febr. 23. Az estőlápok a következő részleteket jelentik az albán küldöttség neuwiedi fogadtatásáról. A kastélyban a neuwiedi vadászok, élükön a Coblenzből érkezett 68-as gyalogezredbeli zenekarral állottak fel. Röviddel 1 óra előtt Vilmos herceg és neje, valamint Viktor herceg és neje a kastélyba érkeztek. Vilmos herceg és Viktor herceg a küldöttség fogadtatásánál a gárdalánus ezred egyenruháját viselték.

A Berliner Tageblatt jelentése szerint Ekrem Flora bey a cserélőnél Vilmos hercegnek ezt mondta:

— Kérem felségodtet és a királynét, legyenek meggyőződve, hogy az albánok kivétel nélkül mindenkor híven körükük fognak gyülekezni és hű munkával oldaluk mellett fognak állni.

A Lokalanzeiger jelentése szerint a herceg arra határozta magát, hogy az Albániában való kikötésnél a török tábornagyi egyenruhára emlékeztető egyenruhát fog viselni albán sapkával. A lap további értesülése szerint Essad pasa excellenciás címet fog kapni.

BECS, febr. 23. Az a kellemes benyomás, melyet Wied herceg Londonban és Párisban keltett, külsőségeiben is kifejezésre jut, amennyiben a Taurus nevű osztrák-magyar hadihajót, amelyen Wied herceg Durazzóba utazik, nemcsak az olasz Quarto, hanem egy francia és egy angol hadihajó is elkíséri Durazzóba.

PÁRIS, febr. 23. A minisztertanácsban Doumergue miniszterelnök jelentést tett Wied herceg látogatásáról.

BERLIN, febr. 23. A B. Z. am Mittag értesülése szerint Wied herceg Durazzóba való elutazása előtt jövő kedden Pétervárra utazik, hogy bemutatkozzék a cárnak.

NYILTTER*).

NYILATKOZAT.

Réti Mórnak az A Tengerpart f. hó 22-iki számában megjelent nyiltteri förmedvényére, minthogy méltóságom alulinak tartom a felett magánpolémiát folytatni, a választ az illetékes bíróság előtt fogom megadni.

Grünwald Rezső.

okl. mérnök.

A Gyermekbarát Egyesület örömmel és megelégedéssel tekintvén vissza a február 5-én tartott nagy bál sikerére, ez uton nyilváníttja köszönetét mindazoknak, kik az elért eredményhez hozzájárultak.

Mély hálóját fejezi ki különösen a patronesse hölgyeknek, első sorban a felsőségi Eidlitz Matild urnó, Fésüs Erzsébet urnó, Rumatz-Jugo Tenéz urnó és Gigante Lujza kisaszonnyból álló szilkebb bizottságnak, továbbá az élőképekben és a fátvöltánokban résztvevő összes hölgyeknek, a bájos kis Prodam Medfaldának ellejtett táncáért, a Marvin-féle énektárnak és a katonai zenekarnak, amelyek önzetlenül működtek közre, munkájukban ama családoknak, kik gyermekeiket a barlangi gnómok némajátékához átengedték, a helyi sajtónak szives támogatásáért és mindazoknak, akik az estélyen megjelenve, annak fényét és anyagi sikerét emelték.

Köszönetet mond ezenkívül a Hangverseny Egyesület és a Filharmóniai Egyesület igazgató-ágának is a próbák céljaira átengedett helyiségeikért, végül azoknak, kik a felszerelésre és a színház díszítésére különféle tárgyakat átengedtek, különösen kímelve ezek között a leheni bányatársulatot.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

KÖZGAZDASÁG.

—o—

+ **A Magyar Keleti Tengerhajós Részvénytársaság** hajói közül az Attila gőzös Ausztráliában rakodik Fiume részére, az Augusztia főhercegnő gőzös Rangoonban rakodik Fiume részére, a Corvin gőzös Konstanza és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Várna és Burgas kikötők érintésével, az Erdély gőzös utban van Bahiablancából Manchester felé, a gróf Tisza István gőzös Velencében rakodik ki, a József Ágost főherceg gőzös fiume—cardiffi útján érintette Gibraltár kikötőjét, a Kárpát gőzös utban van Burma felé, a Kelet gőzös Konstanza és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Várna és Burgas kikötők érintésével, a Kossuth gőzös fiume—ausztráliai útján érintette Suez kikötőjét, az Orsova gőzös genua—moulmeini útján érintette Perim kikötőjét, a Tátra gőzös fiume—basseini útján érintette Port Said kikötőjét, a Turul gőzös fiume—ausztráliai útján érintette Kolombo kikötőjét.

+ **Az Atlantica Tengerhajós Részvénytársaság** hajói közül az Atlantica gőzös Kalkuttában rakodik Karachi részére, a Budapest gőzhajó Hamburgban kirakodik, a Fiume gőzhajó Várnában rakodik Anversz részére, a Gróf Kálmán-Héderváry gőzhajó utban van Pyraeusból Rotterdamban, a Gróf Serényi Béla gőzhajó elhaladt Perim mellett eolombói útján, a Hunnia gőzhajó Tripoli-ban kirakodik, a Kossuth Ferenc gőzhajó utban van Methilből Riuméba, a Magyarország gőzhajó utban van Newportból La Plata-ba, a Polnay gőzhajó elhaladt Malta mellett anverszi útján, a Sztérényi gőzhajó utban van Anverszből Barryba.

+ **Az Adria** hajóinak mozdulatai. Adria ma indul Triesztből Marseillebe B vonalon. Andrassy Maltában rakodik Marseille és Spanyolország részére A vonalon. Arad febr. 15 óta rakodik Newportban Velence vagy Ancona részére. Árpád Tangerben rakodik kifelé északafrikai vonalon. Balaton Vraginnában rakodik Brazília részére, via Livorno és Genua. Báro Fejérváry febr. 15 óta javítás alatt Hamburgban. Báthory febr. 19. indult Fiuméből P. Empedocle, Algir, Oran, Gibraltár Bordeaux és Cardiffba. B. Kemény ma indul Triesztből Fiuméba. Buda II. jan. 28. indult Rio de Janeiróból Oran, Malta, Fiume és Triesztbe. Carola febr. 18. indult Palermoból Trieszt és Fiuméba északafrikai vonalon. Deák febr. 16. indult Fiuméből Lisszabon és Leixoeszbe. Duna febr. 7. indult Genuából Braziliába. Ferenc Ferdinánd vízrebocsátott 1913. dec. 31. Ferenc József király ma indul Gibraltárból hazafelé északafrikai vonalon. Jókai febr. 19. indult Patrasból Malta, Rotterdam és Antwerpenbe. Kálmán király febr. 17. haladt el Gibraltár mellett London és Leithbe menet. Kassa febr. 17. indult Fiuméből Milazzo, Palermo, Messina és Catania. Kolozsvár febr. 18. óta kirakodik Triesztben. Lederer Sándor Genuában rakodik Marseille és Spanyolország részére A vonalon. Matlekovits Barcellonában rakodik Valencia részére A vonalon. Mátyás király Messzinában rakodik Marseille részére B vonalon. Nagy Lajos febr. 17 óta rakodik Cardiffban Velence részére. Rákó-

ezi Genuában rakodik hazafelé B vonalon. Stefánia febr. 19 óta rakodik Patrasban Loudon részére. Szápáry febr. 19. indult Cataniából Fiuméba B vonalon. Széchenyi Tuniszban rakodik hazafelé lybiai vonalon. Szeged Santosban kirakodik és berakodik. Széll Kálmán febr. 19. indult Rotterdamból Cardiffba; Velence részére fog rakni. Szt. István febr. 8 óta javítás alatt Glasgowban. Szent László rakodik Fiumében Marseille és Spanyolország részére A vonalon. Tibor febr. 17. indult Rouenből Glasgowba. Tisza Siracusában rakodik kifelé lybiai vonalon. Zichy Milazzoban rakodik hazafelé A vonalon. Zrinyi Nápolyban rakodik hazafelé A vonalon.

Frisch L. udvari dentista
FIUME, Riva Marco Polo 4., II. em. (Tel. 16-56)
Modern amerikai fog-atelier. Fájdaionmentes tömések. Arany-, porcellán-, és üveg-plombok, koronák és hidak. Szájpadlásnélküli fogsorok. Foghúzás fájdalom nélkül. Katonatiszteknek, vasúti, állami és Danubiusgyári alkalmazottaknak és munkásoknak kedvezmény.
Rendel 8—12 és 2—7.

Házmester kerestetik

a kivándorlási házba, nőtlen, kiszolgált altiszt, ki magyarul és németül, vagy magyarul és horvátul beszél. Ugyanoda elárúsító nő is kerestetik, a fenti nyelvek tudásával.

Budapesti új étterem
Schlesinger Jakab tisztelettel értesíti hogy ujonnan legmodernebbül berendezett orth. kóser éttermeit megnyitotta.
Budapest, Váci-körút 19
ezelőtt Kazinczi-utca 51. — Elegánsan berendezett vendégszobák, külön termek lakodalmak és mulatságok részére. Telefon: 65—87.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Február 15-től február 28-ig.
Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.
Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőrangú attrakciók fellépte.

MOZGÓ FÉNYKÉP. Előadás után kabaré szabad bemenettel.

Butorok

Alkalmi vétel egész hálószoba berendezések vagy egyes butordarabok készpénzen vagy könnyen teljesíthető részletfizetésre is
HERSKOVITS S. butorkereskedőnél
Via G. Parini 6. szám.
Telefon 12-03 szám.

JÓ MAGYAR HÁZIKOSZTOT
kaphat néhány intelligens fiatalember. Cim Grad. del Sasso Bianco 3. sz., III. em. 5.
Ugyanott butorozott szoba, villanyvilágítással és fürdőszobahasználattal kiadó.

Faraktár. Fűrészelt, ácsolt, hasított és gömbfák; minden minőségben és terjedelemben; asztalosok, ácsok, esztergályosok, árbo-, és evező készítő és kádárok részére; hajó, épület s egyéb célokra; fenyő, luc-, jávör-, tölgy-, jegenye-, hárs-, dió-, cseresznye- stb. fák; továbbá bükkfa. nyers és gőzölt állapotban. Ajánlom cégemet építészek, mérnökök, birtokosok, intézetek, és iparvállalatok figyelmébe. Elvállalok szállításokat Fiuméba és környékére saját fuvarommal, valamint hajón és vasuton minden állomásra.
Pavlović Drag., Fiume, Fakivitel, Iroda és raktár: Delta. Telefon 381. Sürgőncim: Pavlović.

A BÉKÉSGYULAI HAZI HENTESARU KIVITEL FIÓKJA FIUMÉBAN
(Tulajdonos: ifj. Balogh József fia)
Nagyvásáresarnok 14. sz. fülke. Telef. 8-67.
megnyílt. Eladásra kerülnek a cég kizárólag házilag, magyarosan készített világhírű termékei: füstölt és perzselt hentesárúk, u. m. kolbász, sonka, szalonna, zsir, stb. nagyban és kicsinyben.

Lelkiismeretes kiszolgálás
Szabó Antal, üzletvezető.
Tisztességes fiu tanoncul felvétetik.

MENETREND KIVONAT.

Vonatok indulása Fiuméből:

Zágráb—Budapest felé:
Gyorsv.: d. e. 8.00; d. u. 6.00 órakor.
Szem. v.: d. u. 12.55; d. u. 6.08; este 10.23 órakor.
St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:
Gyorsv.: d. e. 7.52; este 8.10 órakor.
Szem. v.: regg. 5.13.; déli 12.56; d. u. 5.00 órakor.

Vasuti állomási vendéglő Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkor kész ételek. Az érkező, elutazó és átutazó közönség, valamint a városi polgárság kedvenc találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálásról biztosít
Kardos József, vendéglős. (Tel. 10-49.)

Vonatok érkezése Fiuméba:

Budapest—Zágráb felől:
Gyorsv.: regg. 7.15; este 7.54 órakor.
Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órakor.
St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:
Gyorsv.: d. e. 9.46; este 10.18 órakor.
Szem. v.: déli 12.09; d. u. 3.01; este 12.55 órakor.

Giardino Pubblico - Etterem.

Telef. 14-95. - Népkert-Mulató - Telef. 14-95.
Minden este Variété-előadások, változó műsorral. — Kellemes helyiség, egész éjjel nyitva. — Kabaré hajnalig. — Lakodalmakra, társasmulatságokra a nagy terem bére adatik.

Barbis Angelo

az Adria-gőzhajózási r.-t. volt tisztviselője.

A modern csemegekereskedők, hentesek és vendéglősök kizárólag a higiéniai szempontból is előnyös

esontnélküli préselt prágai gépsonkát árusítják.

Ennek gyári főraktára: László Lajos és Gyula cégnél a cs. és kir. szab. sonkafőző-gép feltalálói.

Képviselő: **Kadosa F. Fiume** Telef. 10-61.

ELÁRUSÍTÓNÓ FELVÉTETIK

ki a helybeli nyelveken beszél és a női konfekció szakmát érti. Cim: Nemes, Piazza Scarpa.

PÉNZTÁROSNO KERESTETIK

elsőrangú férfitívát üzlet részére, ki több nyelvben jártas. Ajánlat „Pénztárosnó” jellegre kiadóra kéretik.

Elsőrendű szalon-köszén

kicsinyben és nagyban házhoz szállítva a legjutányosabb árak mellett.

Aprított tűzifa 2 kor. 60 fil.

métermázsánként teljes fuvarokban (körülbelül 22—25 mm.) házhoz szállítva.

Aprított tűzifa **kicsinyben** zsákokban 5 korona métermázsánként házhoz szállítva.

Kocsz (pirszén) faszén mindenféle tüzelő anyagok nagy raktára.

Braun Bernát és Társa Fiume

Via Stefano Türri sz. 5. (Saját ház)

Telefon számok: 528. és 16-75.

Uj nagy butorraktár

Via Galileo Galilei N.o 2 a Dániel mölőval szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is valamint fényezett és matt butorokból álló szobaberendezésekben, közepes árak mellett.

Vasbutorok. ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben. Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztetnek.

Alacsony árak.

Az n. é. közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomisich Ignác.

A görcki asztalos- konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

„Fenice“ bar és kávéház

Via Ciotta 3 a Via E. De Amicis sarkán, a Fenice színházzal szemben.

Fényesen berendezett modern helyiség.

Buffet és kitűnő konyháju vendéglő a nap minden szakában.

Tulajdonos Spiegel Károly

a Risorgimento kávéház volt tulajdonosa.

Luxus-Butoreladás mélyen leszállított áron!

A **luxus-butorokat** végleg kiárusítom mivel ezen cikkel felhagyok. Mig a raktár tart, olcsón adok el: háló- és ebédlő-garnitúrákat, minden stílusban, matt, világos és mahagoni kivitelben, valamint irodák és szalonok számára bőrbutorokat, képeket stb. Ebédlő és hálószobák cserfából, nagyon olcsón.

MIRKOVICH R. butorkereskedő
Via Porto 3.

Figyelem!!

Elsőrendű bécsi gyárból származó férfi- és női fehérneműek raktára.

Konkurrencián kívüli eladás.

Női ingek kitűnő siffon-ból K. 1.30

Női ingek szallagokkal K. 1.90.

Női ingek igen jó vászonból K. 1.96.

Női nadrág siffon-ból K. 1,96, 2,40 és 3.—.

Modern bluzok, bársony és pargetből, legolcsóbb árak mellett.

„AL BUON PREZZO“

(AZ OLCSÓSÁGHOZ)

divatkereskedésben.

Óváros Kobler-tér, az „Abbazia“-mozgófény képszházal szemben.

— — MAGYAR KISZOLGÁLÁS. — —

Zongora-iskola

Uj kurzus nyílik meg, leányok számára a Községi Reáliskola közelében, a Piazza Eneo-n levő Zongora Iskolában. Tandij havonként Kor. 6.—. Beiratások Polonio-Balbi lovagnál. Tanár: Pallone E. R.

Hödl M. épület- és műlakatos

via G. Fabris 3, Telefon 16-47.

Vasszerkezeteket és rácsokat készítenek, házi telefont és csengőket bevezet, kerékpárokat és varrógépeket javít, mindennemű lakatos munkákat vállal

gyorsan; jól és olcsón!

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához

Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,

Üres lakások és butorozott szobák szintén közvetítettek.

Hattyu gözmosóda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić háza). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette. melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Megszabadul a gondoktól

ha egy szórakoztató hangszert hozat **Wagner, Hangszer-Király-tól Budapest, Hegedű, 16 drb felszereléssel 12 kor. Tárogató, billentyűkkel 16 kor. Amerikai gitár citera, kottákkal 16 kor. Családi hangversenyharmonika 16 kor. Mondolin vagy gitár 16 kor. Ébenfa ruvola 1-ő minőségű 16 kor. A milánói, parisi és londoni kiállításon aranyérem- és érdemkeresztel kitüntette. — Javítási szakmühelyke ingyen! — Óvas! Ügyeljünk a **Wagner** névre és a 15-ös házszámra.**

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdővel).

ABBAZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengeri víz fürdők.

☞ Szobák 3.— koronától feljebb. ☞

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLE.

Nyomatott a „POLINNIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkkel s szépitőeszközök stb. sfb.

Legfinomabb elszakíthatatlan

„MIMI“

férfi gummióvszer

1 tucat . . . . . 2 korona 50 fill.

2 „ . . . . . 4 korona 50 fill.

3 „ . . . . . 6 korona

6 „ . . . . . 11 korona

Discreten küldi, a pénz előzetes be-
küldése mellett portómentesen:

PARFUMARIE

Budapest, VIII.

Kőfaragó-utca 7.

HEZ

Drágább gummi létezik de jobb nem!

Dr. Mahler Sanatóriuma

ABBAZIA

Szív-, ideg-, nőbetegek, vesebajosok s üdülők részére.

Étrendi kurák: cukor-, gyomor-, belbajoknál. Hízlaló gyógymód

Orvosdiagnostikai vegyi és röntgenlaboratórium.

Hidegvízgyógyintézet, szénsavas-, tengeri és villamosfürdők. Zander-intézet.

Modern kényelem. Mérsékelt árak.